

Aktualizacja wytycznych dotyczących kodowania zgonów związanych z epidemią koronawirusa wywołującego COVID-19 na podstawie rekomendacji WHO z dnia 18.04.2020r.

Data aktualizacji wytycznych: 20.04.2020r.

W związku z trudnościami interpretacyjnymi poprzednich zaleceń zgłaszanych przez różne kraje, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) opublikowała dnia 18 kwietnia 2020r. „**Międzynarodowy przewodnik do orzekania i kodowania zgonu spowodowanego COVID-19**”, w którym ponownie rekomenduje stosowanie dwóch zaproponowanych wcześniej kodów. do określania wyjściowej przyczyny zgonu z powodu COVID-19 (ICD-10 Version:2019):

1. **U07.1 COVID-19** – gdy wirus SARS-CoV-2 jest zidentyfikowany na podstawie badania laboratoryjnego (badanie molekularne metodą RT-PCR), przypadki potwierdzone zgodnie z definicją przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego
2. **U07.2 COVID-19** – gdy wirus jest niezidentyfikowany, a COVID-19 został rozpoznany na podstawie objawów klinicznych lub kryteriów epidemiologicznych, natomiast wynik badania laboratoryjnego jest niejednoznaczny lub niedostępny.

WHO podkreśla, że wprowadzenie kodu U07.2 COVID-19 jest ważne przede wszystkim w aspekcie zdrowia publicznego, a nie dla celów wyłącznie medycznych.

Inna **zmiana** zawarta w obecnym przewodniku dotyczy kodowania wtórnej i bezpośredniej przyczyny zgonu. W przypadku tych przyczyn używamy ponownie kodów wg ICD-10, zamiast podwójnego kodowania wprowadzonego w ICD-10-CM (International Classification of Diseases, Tenth Revision, Clinical Modification), czyli np.

- zapalenie płuc oznaczamy kodem: J18.9

- zespół ostrej niewydolności oddechowej tylko kod: J80

W przypadku zgonu kobiet zakażonych SARS-CoV-2 w okresie ciąży, porodu i połogu jako wyjściową przyczynę zgonu wskazujemy COVID-19 i dla wszystkich trzech przyczyn zgonu: używamy **dwóch kodów**:

- przyczyna bezpośrednia -niewydolność oddechowa (O99.5, J96.9)

- wtórna - zapalenie płuc (O99.5, J18.9)

- wyjściowa - ciąża powikłana COVID-19 (O98.5, U07.1)

Uwaga: według ICD-10:

- O99.5 - choroby układu oddechowego wikłające ciążę, poród i połóg
- O98.5 - inne choroby wirusowe wikłające ciążę, poród i połóg
- J96.9 - niewydolność oddechowa, nieokreślona

Rekomendacje NIZP-PZH dla lekarzy orzekających zgon z powodu COVID-19 na podstawie przewodnika WHO wg z 18 kwietnia 2020 r.:

- A. w przypadkach zgonu z powodu COVID-19 potwierdzonych testem należy wpisać **COVID-19** jako wyjściową przyczynę zgonu,
- B. w przypadku podejrzenia zgonu z powodu COVID-19, w miejscu wyjściowej przyczyny zgonu należy wpisać - **podejrzenie COVID-19** i dodać: **wynik testu niejednoznaczny** LUB **test niewykonany** LUB **zgon przed uzyskaniem wyniku molekularnego testu**,
- C. jeżeli wynik testu jest negatywny oczywiście przyczyną wyjściową zgonu **nie** może być COVID-19

Jeżeli lekarz wypełniający część lekarską karty zgonu, **oprócz opisu słownego**, będzie chciał wpisać kod wg ICD-10, to :

- w przypadku A należy użyć kodu **U07.1** (wirus zidentyfikowany),
- w przypadku B - **U07.2**.

Jednak w Polsce od lekarzy wypisujących część lekarską karty zgonu (punkt 18) aktualnie **nie wymaga** się podawania kodów, lecz kluczowe znaczenie ma **opis słowny przedstawiający łańcuch zdarzeń prowadzących do zgonu**.

Dokładny słowny opis da lekarzowi - koderowi informację, w których przypadkach należy dotrzeć do wyniku testu, co pozwoli na prawidłowe ustalenie wyjściowej przyczyny zgonu i nadanie jej odpowiedniego kodu, czyli U07.1 w przypadku pewnego potwierdzenia choroby lub ewentualnie kodu U07.2 dla przypadków prawdopodobnych (głównie ze względu na objawy kliniczne, bez wyniku testu).

Źródła:

[1]. <https://www.who.int/classifications/icd/Guidelines Cause of Death COVID-19.pdf?ua=1>

[2]. Dr hab. n.med. Barbara Stawińska-Witoszyńska, dr n.med. Jerzy Gawęcki, Wojciech Wasilewski: Poradnik dla lekarzy orzekających o przyczynach zgonu i wystawiających kartę zgonu, Warszawa, listopad 2019r.,

Poradnik w wersji skróconej powstał w ramach umowy nr 6/7/11/NPZ/2019/1094/79 na realizację zadania pn.: Przygotowanie za 2016 r., 2018 r. i 2020 r. kompleksowej publikacji opisującej sytuację zdrowotną ludności Polski i jej uwarunkowania z uwzględnieniem społecznych nierówności w zdrowiu, Działanie 1: *Poprawa jakości danych dotyczących przyczyn zgonów ludności Polski poprzez działania edukacyjno-promocyjne*, Poddziałanie 1.3: *Stworzenie rozwiązań edukacyjnych wspomagających proces poprawnego przypisywania przyczyn zgonu*. Zadanie finansowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020

[3]. Dr hab. n.med. Barbara Stawińska-Witoszyńska, dr n.med. Jerzy Gawęcki, Wojciech Wasilewski: Poradnik dla lekarzy orzekających o przyczynach zgonu i wystawiających kartę zgonu (wersja skrócona), Warszawa, listopad 2019r.,

Poradnik w wersji skróconej powstał w ramach umowy nr 6/7/11/NPZ/2019/1094/79 na realizację zadania pn.: Przygotowanie za 2016 r., 2018 r. i 2020 r. kompleksowej publikacji opisującej sytuację zdrowotną ludności Polski i jej uwarunkowania z uwzględnieniem społecznych nierówności w zdrowiu, Działanie 1: *Poprawa jakości danych dotyczących przyczyn zgonów ludności Polski poprzez działania edukacyjno-promocyjne*, Poddziałanie 1.3: *Stworzenie rozwiązań edukacyjnych wspomagających proces poprawnego przypisywania przyczyn zgonu*. Zadanie finansowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020